

Rok akademicki:	2018/2019	Grupa przedmiotów:	kierunkowe	Numer katalogowy:	I-II-3:RR,nst

Nazwa przedmiotu:	Renaturyzacja rzek			ECTS	4
Tłumaczenie nazwy na jęz. angielski:	River restoration				
Kierunek studiów:	inżynieria środowiska				
Koordynator przedmiotu:	Dr inż. Agnieszka Bańkowska-Sobczak				
Prowadzący zajęcia:	Dr inż. Agnieszka Bańkowska-Sobczak				
Jednostka realizująca:	Katedra Inżynierii Wodnej				
Wydział, dla którego przedmiot jest realizowany:	Budownictwa i Inżynierii Środowiska				
Status przedmiotu:	a) przedmiot obligatoryjny	b) stopień 2 ^o . rok 1	c) niestacjonarne		
Cykl dydaktyczny:	Semestr zimowy	Jęz. wykładowy:	polski		
Założenia i cele przedmiotu:	Uświadomienie roli warunków morfologicznych dla funkcjonowania rzek, identyfikacja przyczyn i skutków degradacji środowiska dolin rzecznych oraz potrzeb, możliwości i ograniczeń renaturyzacji. Studia rozpoznawcze oraz planowanie i realizacja przedsięwzięć renaturyzacyjnych oraz zasady, metody i sposoby renaturyzacji środowiska wodnego z uwzględnieniem specyfiki rzek (dużych i mniejszych).				
Formy dydaktyczne, liczba godzin:	a) Wykład .....; liczba godzin 8; b) Ćwiczenia projektowe .....; liczba godzin 12; c) Studia terenowe .....; liczba godzin ...; d) Ćwiczenia audytoryjne .....; liczba godzin 4;				
Metody dydaktyczne:	Prezentacja i omówienie przypadku, wykonanie określonych zadań w trakcie ćwiczeń, praca własna				
Pełny opis przedmiotu:	Wykłady: Wykłady 1-2: Morfologia rzek i dolin naturalnych i uregulowanych. Związek charakterystyki morfologicznej i przyrodniczej rzek i dolin. Wykłady 3-7: Potrzeby, możliwości i zakres przywracania naturalności. Cele i zakres przedsięwzięć renaturyzacyjnych. Charakterystyka robót renaturyzacyjnych. Przedsięwzięcia renaturyzacyjne związane z aktywnością morfodynamiczną, układem poziomym rzeki, kształtowaniem przekrojów poprzecznych, przebudową profilu podłużnego, odtwarzaniem ciągłości korytarza migracyjnego, zróżnicowaniem struktur rzecznych. Działania w strefie brzegowej, na terenie zalewowym, na dopływach i na obszarze zlewni. Etapy przywracania naturalności. Wykład 8: Planowanie i przygotowanie działań dla renaturyzacji rzek. Bariery i ograniczenia renaturyzacji. Aspekty prawne renaturyzacji rzek. Ćwiczenia: Opracowanie koncepcji renaturyzacji odcinka cieku w ujęciu wariantowym. Oceniana jest merytoryczna wartość koncepcji i jakość wykonania. Ćw. 1-3 Rozpoznanie i ocena stanu aktualnego odcinka rzeki i fragmentu doliny (inventaryzacja i waloryzacja). Opracowanie danych terenowych. Ocena stanu przekształcenia hydromorfologii rzeki i doliny. Określenie potrzeb renaturyzacji. Ćw. 4-6 Przygotowanie koncepcji renaturyzacji – zdefiniowanie celów i pożądanych efektów renaturyzacji, proponowane zabiegi i działania renaturyzacyjne w ujęciu wariantowym wraz z określeniem barier i ograniczeń w ich realizacji. Ćw. 7.-8 Wybór wariantu renaturyzacji.				
Wymagania formalne (przedmioty wprowadzające):	Hydrologia, Gospodarka wodna i ochrona wód, Inżynieria rzeczna, Budowle wodne w środowisku				
Założenia wstępne:	Student rozumie funkcjonowanie ekosystemów wodnych i zna ich znaczenie przyrodnicze oraz posiada podstawy wiedzy i umiejętności z zakresu inżynierii rzecznej.				
Efekty kształcenia:	01 – umie ocenić przyczyny i stopień utraty naturalności i degradacji ekosystemu rzecznoego, 02 – potrafi prowadzić studia terenowe i opracować inventaryzację aktualnego stanu obiektu (rzeki, doliny, akwenu)	03 - potrafi wskazać cele renaturyzacji i określić pożądane efekty przyrodnicze 04 – potrafi zaproponować wstępną koncepcję renaturyzacji zdegradowanej rzeki z uwzględnieniem występujących barier ograniczeń związanych z ich funkcjami gospodarczymi			
Sposób weryfikacji efektów kształcenia:	Projekt w formie pisemnej Zaliczenie w formie pisemnej				
Forma dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia:	Karta ocen studentów Pisemny projekt Zaliczenie w formie pisemnej Wpis do systemu eHMS				

Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową:	Ocena końcowa: - ćwiczenia: opracowanie projektu - 50% oceny końcowej, w tym 25% oceny - część wspólna, 25% oceny - część indywidualna - wykład: ocena z pisemnego zaliczenia końcowego - 50 % oceny końcowej. Drugi termin zaliczenia odbywa się na tych samych zasadach, co termin pierwszy.
Miejsce realizacji zajęć:	Teren (dolina Potoku Służewieckiego), sala dydaktyczna
Literatura podstawowa:	1. Żelazo J., Popek Z. 2014: Podstawy renaturyzacji rzek. Wydawnictwo SGGW, Warszawa. 2. Boon F., Raven P. 2012 River Conservation and Management. John Wiley & Sons, Ltd 3. Przyjazne naturze kształtowanie rzek i potoków. Praktyczny podręcznik. (Tłumaczenie z: Manual of River Restoration Techniques. The River Restoration Centre UK) Polska Sieć Ekologiczna, Wrocław-Kraków, 2006 4. Speed R I in. 2016: River restoration: a strategic approach to planning and management. UNESCO Publishing
Literatura uzupełniająca	1. Begemann W., Schiechl H.M., 1999: Inżynieria ekologiczna w budownictwie wodnym i ziemnym. Arkady. Warszawa 2. Obolewski K. (red.) Krótkoterminowe ekologiczne efekty renaturyzacji niewielkich rzek nizinnych na przykładzie Kwaczy, Akademia Pomorska w Słupsku, Słupsk
UWAGI:	

Wskaźniki ilościowe charakteryzujące moduł/przedmiot:

Szacunkowa sumaryczna liczba godzin pracy studenta (kontaktowych i pracy własnej) niezbędna dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia - na tej podstawie należy wypełnić pole ECTS ² :	90h
Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:	1 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne, projektowe itp.	2 ECTS

Tabela zgodności kierunkowych efektów kształcenia efektami przedmiotu

Nr /symbol efektu	Wymienione w wierszu efekty kształcenia:	Odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku
01	umie ocenić przyczyny i stopień utraty naturalności i degradacji ekosystemu rzecznoego,	K_W09++
02	potrafi prowadzić studia terenowe i opracować inwentaryzację aktualnego stanu obiektu (rzeki, doliny, akwenu),	K_W12++, K_K02+, K_K03++
03	potrafi wskazać cele renaturyzacji i określić pożądane efekty przyrodnicze	K_U05+++, K_K04+
04	potrafi zaproponować wstępną koncepcję renaturyzacji zdegradowanej rzeki z uwzględnieniem występujących barier i ograniczeń związanych z ich funkcjami gospodarczymi	K_U06++, K_U12+, K_K06++

Całkowity nakład czasu pracy - przyporządkowania ECTS2):

<i>Wykłady</i>	<i>8h</i>
<i>Ćwiczenia projektowe</i>	<i>12h</i>
<i>Dokończenie obliczeń wykonywanych na ćwiczeniach projektowych</i>	<i>20h</i>
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	<i>5h</i>
<i>Przygotowanie pisemnego projektu</i>	<i>25h</i>
<i>Przygotowanie do pisemnego zaliczenia</i>	<i>20h</i>
<i>Razem</i>	<i>90h</i>
	<i>3 ECTS</i>

W ramach całkowitego nakładu czasu pracy studenta - łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:

<i>Wykłady</i>	<i>8h</i>
<i>Ćwiczenia projektowe</i>	<i>12h</i>
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	<i>5h</i>
<i>Razem:</i>	<i>25 h</i>
	<i>1 ECTS</i>

W ramach całkowitego nakładu czasu pracy studenta - łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym:

<i>Ćwiczenia projektowe</i>	<i>12h</i>
<i>Dokończenie obliczeń wykonywanych na ćwiczeniach projektowych</i>	<i>20h</i>
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	<i>5h</i>
<i>Przygotowanie pisemnego projektu</i>	<i>25h</i>
<i>Razem:</i>	<i>62h</i>
	<i>2 ECTS</i>

